

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria,
Τηλ.: + 359 (0) 2 9447959, 9447790, Fax: + 359 (0) 2 9505375
E-mail: economy@greembassysofia.org
Web: agora.mfa.gr/bg60

Επιμέλεια: Θεολογία Βούλγαρη, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄
Ιωάννης Μαρούτσος, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 9/2013

**Για τις οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία
και τις διμερείς οικονομικές & εμπορικές σχέσεις**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	2
- Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις.....	2
- Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη γήρανση του πληθυσμού	6
- Βελτίωση κατάταξης Βουλγαρίας στον παγκόσμιο δείκτη ανταγωνιστικότητας.....	9
II. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	10
- Εγκαίνια συνοριακού περάσματος Νυμφαία-Makaza	10
III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	11
- Προετοιμασία Βουλγαρίας για τη νέα προγραμματική περίοδο και πορεία υλοποιούμενων κοινοτικών προγραμμάτων.....	11
III. ΚΛΑΔΙΚΑ	14
ΥΠΟΔΟΜΕΣ	14
- Έρευνα αγοράς για τον κλάδο των κατασκευών (και οικοδομικών υλικών).....	14
- Καθυστέρηση ολοκλήρωσης τμήματος αυτοκινητοδρόμου Struma	15
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	16
- Εξελίξεις και ανακατατάξεις στις μεγαλύτερες εταιρείες τηλεπικοινωνιών	16
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17
- Αύξηση τουριστικού ρεύματος στη Βουλγαρία 4,4% τον Αύγουστο 2013	17
IV. ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΚΘΕΣΕΙΣ	18
- Εκδηλώσεις γευσιγνωσίας ΟΠΕ στο πλαίσιο της Έκθεσης Interfood& Drink 2013 (7-8 Νοεμβρίου 2013, Σόφια).....	18
- International Technical Fair (Φιλιππούπολη, 30.09 – 05.10)	18
VI. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	19
- Πρωτοβουλία Επιμελητηρίου Τρικάλων «Ομογενειακή Επιχειρηματικότητα»	19
- Ίδρυση θυγατρικής της Netcom Ελλάδος στη Βουλγαρία	20

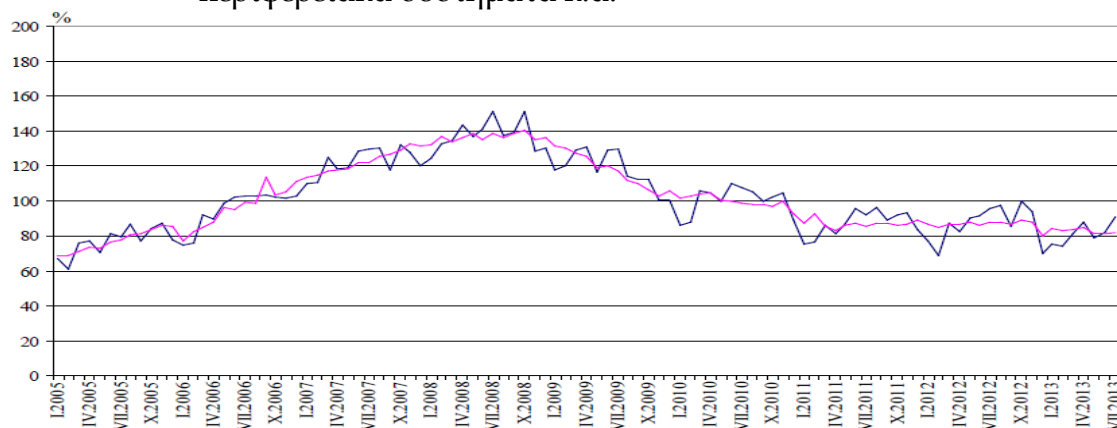
- Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή
 - Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε σε μηνιαία βάση το παρόν δελτίο, μπορείτε να μας ενημερώσετε σχετικά, ώστε να σας αφαιρέσουμε από τη λίστα αποδεκτών

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

- Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Σύμφωνα με το πιο πρόσφατο ενημερωτικό δελτίο του αρμόδιου Υπουργείου Οικονομικών (web: <http://www.minfin.bg/en/page/542>) και τα ενημερωμένα στατιστικά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας και του Στατιστικού Ινστιτούτου, οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία έχουν ως εξής:

- Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία του βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου, το β' τρίμηνο 2013, το βουλγαρικό ΑΕΠ ενισχύθηκε κατά 0,2% σε ετήσια βάση (χάρη, κυρίως, στη δυναμική αύξηση των εξαγωγών), αλλά μειώθηκε κατά 0,1% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των διεθνών οικονομικών οργανισμών για την βουλγαρική οικονομία, ο ρυθμός ανάπτυξης της για το 2013 τοποθετείται στο 1,0 - 1,2% (έναντι 1% κατά την αναθεωρημένη πρόβλεψη της βουλγαρικής κυβέρνησης και του CED¹) και περίπου στο 2,0-2,3% για το 2014.
- Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε κατά 2,6% σε ετήσια βάση τον Ιούλιο 2013. Οι λιανικές πωλήσεις, αφού μειώθηκαν κατά 0,8% το Μάιο, τον Ιούνιο τ.έ. εμφάνισαν στασιμότητα. Αρνητικά, κινήθηκαν οι λιανικές πωλήσεις σε σειρά κλάδων, μεταξύ των οποίων τα ιατρικά και ορθοπεδικά προϊόντα, οι Η/Υ και τα περιφερειακά συστήματα κ.ά.

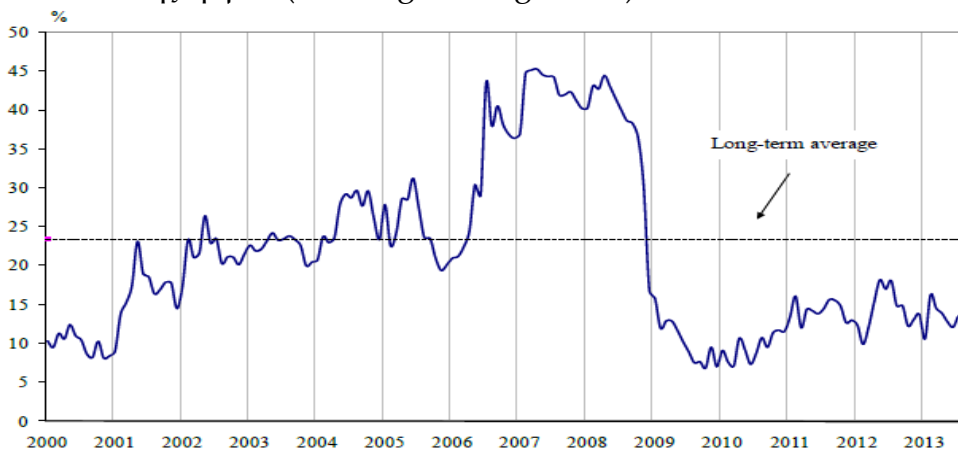

Διάγραμμα 1: Δείκτης κατασκευαστικής δραστηριότητας (2005 = 100) εποχικώς (ροζ γραμμή) και μη εποχικώς (μπλε γραμμή) διορθωμένος. Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο.

- Τον Ιούλιο τ.έ. η κατασκευαστική δραστηριότητα παρουσίασε νέα σημαντική κάμψη (-6,8%). Έντονα καθοδική ήταν η πορεία τόσο

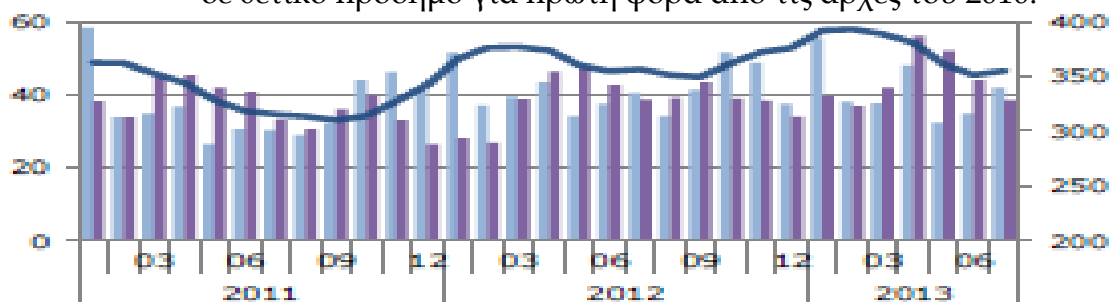
¹ Center for Economic Development: <http://www.ced.bg/uploads/publication/BG%20Economy%20-%20summary%20ENG.doc>.

στην κατασκευή κτηρίων (-5,3%) όσο και στον κλάδο της κατασκευής έργων (civil engineering, -8,8%).

Διάγραμμα 2: Δείκτης επιχειρηματικού κλίματος 2000–2013. Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο

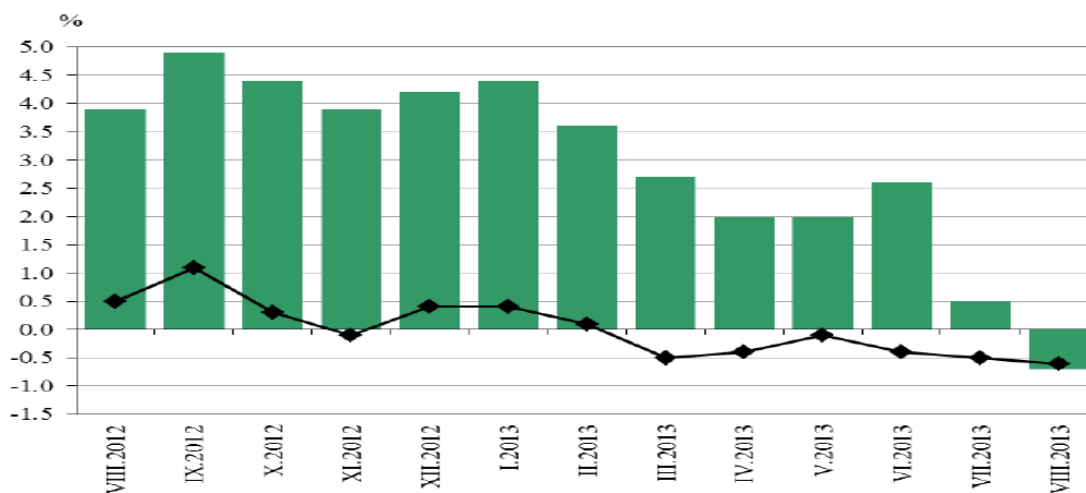
- Σε ό,τι αφορά το δείκτη επιχειρηματικού κλίματος, τον Αύγουστο 2013 παρέμεινε σταθερός. Αναλυτικότερα, το λιανικό εμπόριο ενισχύθηκε κατά 1,0%, οι υπηρεσίες κατά 6,6% και οι κατασκευές κατά 2,4%, ενώ η βιομηχανία υποχώρησε κατά 4,7%.
- Το β' τρίμηνο 2013, η ανεργία ανήλθε στο 12,9% (έναντι 13,8%, το α' τρίμηνο), αυξημένη κατά 0,6% συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Τον Ιούλιο 2013, η ανεργία διαμορφώθηκε στο 10,8% έναντι 10,7% τον Ιούνιο. Παράλληλα, η παραγωγικότητα αυξήθηκε κατά 0,9% το δεύτερο τρίμηνο του 2013, επιστρέφοντας σε θετικό πρόσημο για πρώτη φορά από τις αρχές του 2010.

Διάγραμμα 3: Εισροές (γαλάζια στήλη) και εκροές εργαζομένων (μωβ στήλη) και συνολικός αριθμός ανέργων (πράσινη γραμμή) 2011 - 2013. Πηγή: Υπηρεσία Απασχόλησης.

- Μείωση 0,6% κατέγραψε ο πληθωρισμός στη Βουλγαρία τον Αύγουστο 2013 σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2012 καταγράφεται, επίσης, κάμψη της τάξης του 0,7%. Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός, επίσης, υποχώρησε και διαμορφώθηκε στο 2,9% (έναντι 3,5% δύο μήνες νωρίτερα). Βάσει του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή (HICP), του συγκριτικού δηλαδή δείκτη τιμών μεταξύ όλων των κρατών-μελών της ΕΕ, ο πληθωρισμός μειώθηκε κατά 0,2% σε μηνιαία βάση και κατά 0,7% σε ετήσια. Σε σχέση με τον Ιούλιο, αύξηση των τιμών

καταναλωτή καταγράφηκε στους κλάδους των μεταφορών (+1,5%) και των επίπλων - οικιακού/ξενοδοχειακού εξοπλισμού (+1,1%). Τη μεγαλύτερη μείωση εμφάνισαν οι τομείς της ένδυσης και υπόδησης (-2,7%) και των οικιακών τιμολογίων (-2,1%). Αμετάβλητος παρέμεινε ο κλάδος των καπνών και αλκοολούχων ποτών.

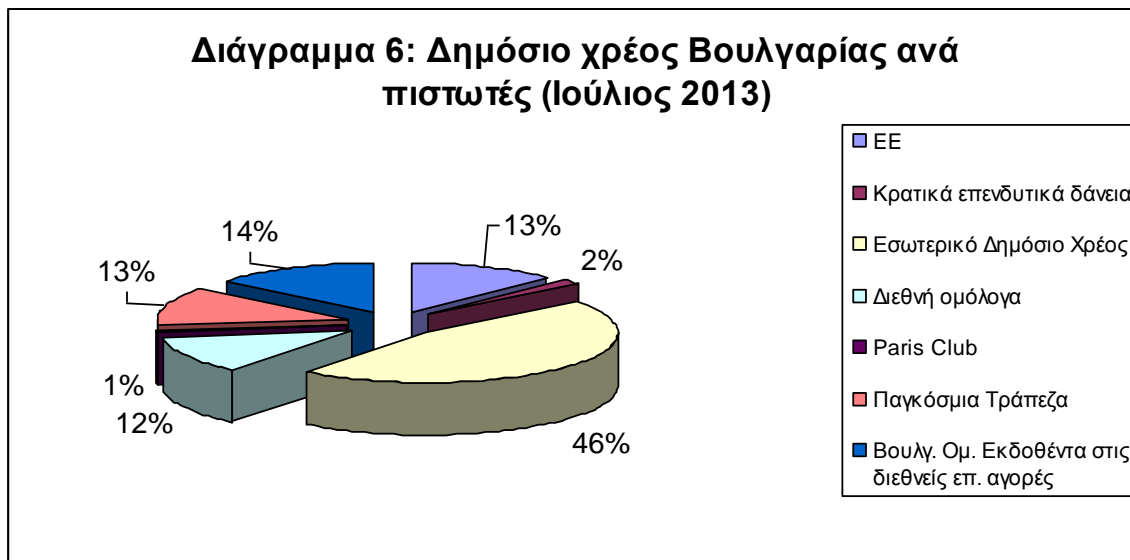
Διάγραμμα 4: Πορεία του πληθωρισμού ανά μήνα την περίοδο 2012–2013 (στις στήλες η σύγκριση γίνεται με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους και στη γραμμή με τον αμέσως προηγούμενο μήνα). Πηγή: Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο

- Κατά € 245,8 εκατ. πλεονασματικό ήταν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το επτάμηνο 2013 (έναντι πλεονάσματος € 287,7 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο 2012) λόγω, κυρίως, της θετικής πορείας του εμπορικού ισοζυγίου. Το ίδιο αποτέλεσμα, οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 8% σε ετήσια βάση, ενώ οι εισαγωγές κατά μόλις 0,4%. Ως αποτέλεσμα της εξέλιξης αυτής, το εμπορικό έλλειμμα διαμορφώθηκε στα €1,462,8 δισ. (3,6% του ΑΕΠ - μειωμένο κατά €883,4 εκατ. σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012).
- Το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος διαμορφώθηκε στο 91,4% του ΑΕΠ στα τέλη Ιουνίου 2013 (€37,5 δισ. - αύξηση 1,3% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012).
- Η πτώση του ρυθμού αύξησης των ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ), που καταγράφεται από τις αρχές του έτους, εμφανίζεται πιο περιορισμένη στα τέλη Ιουλίου 2013. Συγκεκριμένα, κατά το επτάμηνο 2013 οι ΑΞΕ αυξήθηκαν κατά € 802,5 εκατ. (ή 1,2% του ΑΕΠ) έναντι € 1.197,9 εκατ. (ή 3,0% του ΑΕΠ) την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Πάντως, τα εν λόγω προσωρινά στοιχεία συχνά υπόκεινται σε μεταγενέστερες αναθεωρήσεις (ακόμη η Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα αναθεωρεί σχετικά στοιχεία του 2011). Οι μεγαλύτερες εισροές επενδύσεων την ως άνω περίοδο προήλθαν από την Ολλανδία και την Αυστρία, ενώ οι μεγαλύτερες εκροές κατευθύνθηκαν προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

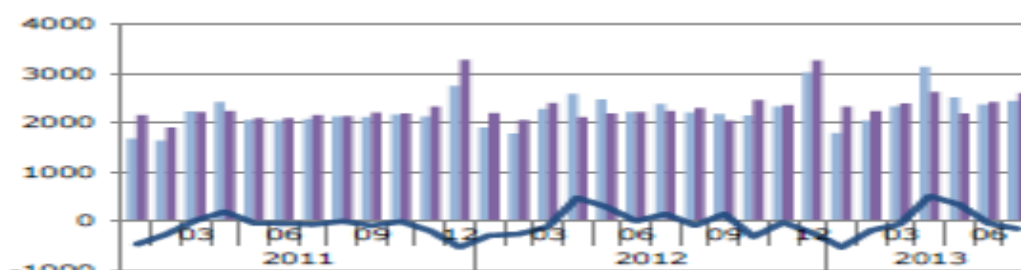

Διάγραμμα 5: ΑΞΕ (μπλε), ισοζύγιο τρ. Συναλλαγών (γαλάζιο) και ισοζύγιο χρηματοοικ. Συναλλαγών (μωβ) στη Βουλγαρία τον α' εξάμηνο 2013 και σύγκριση με αντίστοιχη περίοδο 2011 και 2012. Πηγή: Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα

- Στα τέλη Ιουλίου 2013 τα δημοσιονομικά αποθέματα ανέρχονταν σε BGN 5,6 δισ.
- Η πιστωτική επέκταση προς τον ιδιωτικό τομέα κινήθηκε στα τέλη Ιουλίου τ.έ. στα χαμηλότερα επίπεδα της τελευταίας 15ετίας, καθώς μειώθηκε κατά περαιτέρω 0,5% σε ετήσια βάση. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται, κυρίως, στη συνεχή πτώση το τελευταίο τετράμηνο της εταιρικής πιστωτικής επέκτασης. Σύμφωνα με το βουλγαρικό Υπουργείο Οικονομικών, η εν λόγω αρνητική εξέλιξη αποδίδεται στη δυναμική πιστωτική επέκταση προς τον ιδιωτικό τομέα το αντίστοιχο διάστημα του 2012 (base effect).
- Σε ό,τι αφορά το χρέος της γενικής κυβέρνησης, στα τέλη Ιουλίου 2013 η σχέση του με το ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 16,9% (7,8% εσωτερικό χρέος, 9,1% εξωτερικό χρέος, 1,1% δημόσιο εγγυημένο χρέος). Αναφορικά με τη δομή του, το 46,3% του εν λόγω χρέους είναι εσωτερικό και το 26% περίπου αφορά σε διεθνή ομόλογα και βουλγαρικά ομόλογα που εκδόθηκαν στις διεθνείς επενδυτικές αγορές (βλ. σχετικό διάγραμμα). Το χρέος προς την ΕΕ κυμαίνεται στο 12,6%. Τέλος, σημειώνεται ότι το 52% του βουλγαρικού δημοσίου χρέους είναι σε Ευρώ.
- Σε δημοπρασία πενταετών ομολόγων, που διεξήγαγε τον Αύγουστο τ.έ. το βουλγαρικό Υπουργείο Οικονομικών, ο δείκτης κάλυψης ανήλθε στο 1,68 και η απόδοση στο 2,38%. Η επενδυτική βάση του εγκεκριμένου ποσού της δημοπρασίας κατανεμήθηκε ως εξής: Τράπεζες 66,5%, συνταξιοδοτικά ταμεία 25,7%, επενδυτικά και εγγυητικά ταμεία 7,6%, ασφαλιστικές εταιρείες 0,2%.

Το επτάμηνο 2013 κατεγράφη ταμειακό έλλειμμα της τάξης του 0,2%. Αναλυτικότερα, τα κρατικά έσοδα αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά 6,5%, ενώ, ειδικότερα, τα φορολογικά έσοδα ενισχύθηκαν κατά 3,5% (έναντι ρυθμού αύξησής τους 5,6% δύο μήνες νωρίτερα), χάρη, κυρίως, στην αύξηση των εσόδων από ΦΠΑ (+3,9%) και δασμούς (+16,5%). Μειώθηκαν, όμως, για τρίτο συνεχόμενο μήνα τα έσοδα από ειδικούς φόρους κατανάλωσης (-1,0%) και εισφορές από ασφάλιστρα (-25,9%). Τέλος, για το ίδιο διάστημα, οι κρατικές δαπάνες, περιλαμβανομένης της βουλγαρικής συμμετοχής στον κοινοτικό προϋπολογισμό, ενισχύθηκαν κατά 9,0% σε ετήσια βάση.

Διάγραμμα 7: Κρατικός προϋπολογισμός (έσοδα, έξοδα και ισοζύγιο πληρωμών σε BGN) την περίοδο 2011 – 2013. Πηγή: Βουλγαρικό Υπουργείο Οικονομικών.

◇◇◇◇

- Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη γήρανση του πληθυσμού

Σε ειδική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε σήμερα, 20.09.2013, στη Σόφια (Ξενοδοχείο Sheraton) παρουσιάστηκε μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας με τίτλο «Mitigating the Economic Impact of an Aging Population – Options for

Bulgaria» (διαθέσιμη ηλεκτρονικά στη διεύθυνση http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2013/09/17/000356161_20130917170502/Rendered/PDF/789790PRSP0ENG00Box0379828B00OUO090.pdf). Στην εκδήλωση παρέστησαν, μεταξύ άλλων, ο επικεφαλής της Παγκόσμιας Τράπεζας στη Βουλγαρία, κ. Markus Repnik, και οι Υπουργοί Οικονομικών, κ. Petar Chobanov, και Εργασίας, κ. Hasan Ademov.

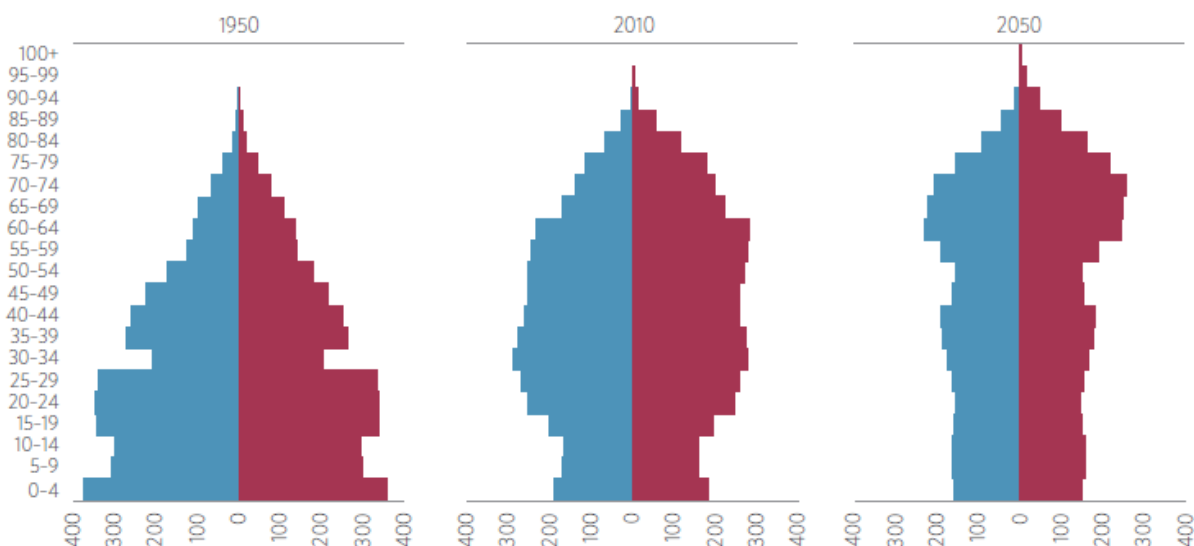
Στο σύντομο χαιρετισμό του, ο κ. Chobanov αναφέρθηκε στην ανάγκη παρεμβάσεων στο σύστημα υγείας και στις τιμές των φαρμάκων, η υλοποίηση των οποίων θα συμβάλει στη σταθεροποίηση των δημόσιων οικονομικών. Παράλληλα, επισήμανε ότι η διαδικασία των μεταρρυθμίσεων παίρνει χρόνο αλλά η βούληση της κυβέρνησης είναι δεδομένη, εν προκειμένω, και θα αποτυπωθεί στον επόμενο προϋπολογισμό.

Από την πλευρά του, ο κ. Ademov υπογράμμισε ότι το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού είναι πανευρωπαϊκό. Η Βουλγαρία υιοθετεί τις ευρωπαϊκές προτάσεις για την αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος και συμμετέχει δραστήρια στις σχετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες αποτυπώνονται στο Διεθνές Σχέδιο Δράσης της Μαδρίτης για τη Γήρανση. Παράλληλα, η Βουλγαρία έλαβε μέρος το 2012 στις εκδηλώσεις/πρωτοβουλίες για το Ευρωπαϊκό Έτος Ενεργούς Γήρανσης και Αλληλεγγύης μεταξύ των Γενεών. Σύμφωνα με τον κ. Ademov, απάντηση στο δημογραφικό πρόβλημα αποτελεί η σχετική εθνική στρατηγική και η παράλληλη πρωτοβουλία για την ενεργό γήρανση. Το σχέδιο δράσης της εν λόγω στρατηγικής περιλαμβάνει 251 επιμέρους μέτρα, που, όπως ανέφερε ο κ. Ademov, ήδη υλοποιούνται. Παράλληλα, έχει καταρτιστεί και εφαρμόζεται σχέδιο δράσης για την αύξηση της απασχόλησης μεταξύ των νέων και τη μείωση της ανεργίας. Σε κάθε περίπτωση, ο κ. Ademov επισήμανε πως η κυβέρνηση κινείται βάσει των αρχών της κοινωνικής αποδοχής των λαμβανόμενων μέτρων και της δημιουργίας συνθηκών κοινωνικής ισοότητας

Σύμφωνα με τα πορίσματα της εν θέματι έκθεσης, η Βουλγαρία κατατάσσεται ήδη ως η τρίτη γηραιότερη χώρα στην Ευρώπη και η τέταρτη γηραιότερη στον κόσμο και εκτιμάται ότι έως το 2050 θα εμφανίσει τη μεγαλύτερη πτώση συνολικού και ενεργού πληθυσμού παγκοσμίως. Είναι ενδεικτικό ότι, ενώ ο πληθυσμός της αυξήθηκε μεταξύ 1950-1990 από 7,3 σε 8,8 εκατ., τις επόμενες δύο δεκαετίες (1990-2010) μειώθηκε κάθετα στα 7,5 εκατ.

Εξέλιξη πληθυσμιακής πυκνότητας Βουλγαρίας (ανά ηλικιακές ομάδες - πληθυσμός ηλικίας 15 και άνω) και στα δεξιά ο αριθμός των εργαζομένων στην οικονομία και στα δεξιά ο αριθμός των ανέργων στην οικονομία

Το εν λόγω δημογραφικό πρόβλημα εκτιμάται, βάσει της έκθεσης της Παγκόσμιας Τράπεζας, ότι θα συμπέσει το εργατικό δυναμικό της χώρας και, παράλληλα, θα επηρεάσει αρνητικά την παραγωγικότητα και θα ασκήσει έντονη πίεση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, στο σύστημα υγείας και, κατ' επέκταση, στο δημόσιο χρέος της χώρας. Σε ό,τι αφορά, ειδικά, το σύστημα υγείας της Βουλγαρίας, χαρακτηριστική των προβλημάτων που αντιμετωπίζει είναι η αύξηση των καρδιαγγειακών νοσημάτων και το χαμηλό ποσοστό ικανοποίησης των «πελατών», καθώς η Βουλγαρία κατατάσσεται 33η επί συνόλου 34 ευρωπαϊκών κρατών.

Για την αντιμετώπιση των ως άνω επιπτώσεων στην οικονομία και την κοινωνία του διττού προβλήματος της γήρανσης και παράλληλης μείωσης του πληθυσμού της Βουλγαρίας, η Παγκόσμια Τράπεζα προτείνει, μεταξύ άλλων, τις κάτωθι πρωτοβουλίες και μέτρα:

1) Για την αύξηση της απασχόλησης:

- Ενεργοποίηση λιγότερα ενεργών εργασιακά ομάδων όπως οι Ρομά, π.χ. με στοχευμένα προγράμματα πρόωμης παιδικής ηλικίας.
- Επενδύσεις στην εκπαίδευση, αύξηση των νέων που καταρτίζονται επαγγελματικά, υλοποίηση αποτελεσματικού προγράμματος δια βίου μάθησης και επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης έως τα 16.
- Εφαρμογή πολιτικών για τη μείωση της μετανάστευσης των νέων και την επιστροφή μεταναστών στη χώρα.

2) Για το σύστημα υγείας:

- Αντιμετώπιση του «κατακερματισμού» του νοσοκομειακού συστήματος της χώρας, το οποίο, σύμφωνα με την έκθεση, αποτελείται από υπερβολικό αριθμό μονάδων, που, όμως, παράγουν ελάχιστα.
- Έμφαση στην πρόληψη και την εξωνοσοκομειακή περίθαλψη.
- Βελτίωση της οικονομικής προστασίας που παρέχει το Εθνικό Ταμείο Υγειονομικής Ασφάλισης, καθώς τα ποσά που καλείται να καταβάλει απευθείας (out-of-pocket) ο ασφαλισμένος, ιδίως για φαρμακευτική περίθαλψη, κρίνονται υψηλά.
- Επαναξιολόγηση του συστήματος μακροχρόνιας περίθαλψης.

3) Για την κοινωνική ασφάλιση/συνταξιοδοτικό σύστημα:

- Εξέταση του ενδεχομένου μικρής αύξησης των εισφορών - υπερβολική, όμως, αύξησή τους μπορεί να έχει ανεπιθύμητα αποτελέσματα.
- Εξέταση της πιθανότητας εξίσωσης των ορίων συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών, καθώς οι γυναίκες έχουν υψηλότερο προσδόκιμο ζωής.
- Εξέτασης της πιθανότητας αύξησης του (ενιαίου) ορίου συνταξιοδότησης στα 65 έτη.

4) Για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

- Βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και προώθηση της καινοτομίας.
- Βελτίωση των υποδομών και διεύρυνση της πρόσβασης σε αυτές.

Σύμφωνα με την έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, όσο συντομότερα εφαρμοστούν οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις τόσο συντομότερα οι ηλικιωμένοι του μέλλοντος θα επωφεληθούν από αυτές.

- Βελτίωση κατάταξης Βουλγαρίας στον παγκόσμιο δείκτη ανταγωνιστικότητας

Η κατάταξη της Βουλγαρίας στον παγκόσμιο δείκτη ανταγωνιστικότητας 2013-2014 του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ σημείωσε βελτίωση με τη χώρα να καταλαμβάνει πετυχαίνοντας την ίδια βαθμολογία με την προηγούμενη χρονιά την 57^η θέση σε σύνολο 148 κρατών, ενώ πέρυσι είχε καταλάβει την 62^η

θέση σε σύνολο 142 κρατών. Η βαθμολογία της Βουλγαρίας ήταν 4,3 με βάση την κλίμακα από το 1 έως το 7 και προέκυψε από τις επιδόσεις στους εξής 12 επιμέρους δείκτες: Θεσμοί, υποδομές, μακροοικονομικό περιβάλλον, υγεία και πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ανώτερη εκπαίδευση και επαγγελματική εκπαίδευση, αποτελεσματικότητα της αγοράς προϊόντων, αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας, ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής αγοράς, τεχνολογική ετοιμότητα, μέγεθος της αγοράς, επιχειρηματική εξειδίκευση και καινοτομία. Σύμφωνα με την αξιολόγηση τα τέσσερα μεγαλύτερα προβλήματα για την επιχειρηματικότητα στη Βουλγαρία είναι 1) η διαφθορά, 2) η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, 3) η κρατική γραφειοκρατία και 4) η έλλειψη σταθερότητας στις πολιτικές.

Τις πρώτες θέσεις της κατάταξης διατήρησαν η Ελβετία (1^η), η Σιγκαπούρη (2^η) και η Φινλανδία (3^η). Η Γερμανία ανέβηκε στην 4^η θέση από την 6^η που ήταν πέρυσι, ενώ οι ΗΠΑ ανέβηκαν επίσης δύο θέσεις και βρέθηκαν στην 5^η. Τη δεκάδα των πιο ανταγωνιστικών χωρών συμπληρώνουν η Σουηδία, το Χονγκ Κονγκ, η Ολλανδία, η Ιαπωνία και η Βρετανία. Από τις αναδυόμενες οικονομίες, η Ρωσία ανέβηκε τρεις θέσεις και κατατάχθηκε στην 64^η θέση, ενώ η Κίνα παρέμεινε στην 29^η θέση και η Βραζιλία και η Ινδία υποχώρησαν στην 56^η και 60^η θέση αντίστοιχα. Η Ελλάδα παρέμεινε στην 91^η θέση με βαθμολογία 3,93/7. Από τις γειτονικές μας χώρες η Ρουμανία κατατάχθηκε στην 76^η θέση, η ΠΓΔΜ στην 73^η, η Σερβία στην 101^η, η Αλβανία στην 95^η, η Τουρκία στην 44^η, η Κύπρος στην 58^η και η Ιταλία στην 49^η.

II. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

- Εγκαίνια συνοριακού περάσματος Νυμφαία-Μακάζα

Τα εγκαίνια του συνοριακού σταθμού «Νυμφαία-Μακάζα» πραγματοποιήθηκαν στις 9 Σεπτεμβρίου τ.έ. παρουσία του περιφερειάρχη Αν. Μακεδονίας, κ. Αριστείδη Γιαννακίδη, και του περιφερειάρχη Kardzhali, κ. Bisser Nikolov. “Ο δρόμος αυτός είναι όνειρο δεκαετιών για τους Βούλγαρους πολίτες και δρόμος εθνικής και ευρωπαϊκής σημασίας. Ο νέος οδικός άξονας θα προωθήσει τον τουρισμό, το εμπόριο και την οικονομία όχι μόνο στην περιοχή του Κίρτζαλι και στην γειτονική ελληνική περιφέρεια, αλλά και στις δύο χώρες γενικά”, δήλωσε ο κ. Νικόλοβ. Από την πλευρά του, ο κ. Γιαννακίδης τόνισε ότι ο νέος δρόμος αποτελεί εξαιρετική επιτυχία επειδή ανοίγει το ελληνικό τμήμα της

Ροδόπης προς τον διευρωπαϊκό διάδρομο μέχρι τη Βόρεια Θάλασσα και προσφέρει μια νέα ευκαιρία για την ένωση των δύο λαών.

Σημειώνεται ότι τα βουλγαρικά ΜΜΕ έδωσαν ιδιαίτερη έκταση στο γεγονός, το οποίο ήταν πρωτοσέλιδο σε τοπικές εφημερίδες (σε μία εξ αυτών, τονίζεται, π.χ., ότι οι κάτοικοι του Kardzhali θα έχουν πρόσβαση στα παράλια του Αιγαίου σε λιγότερο από 3 ώρες) και κύρια είδηση σε ειδησεογραφικές ιστοσελίδες.

Ο εν λόγω συνοριακός σταθμός ανήκει στον Πανευρωπαϊκό Μεταφορικό Διάδρομο ΙΧ και θα συνδέει την Κομοτηνή με τη βουλγαρική πόλη Kardzhali. Στο συνοριακό πέρασμα θα πραγματοποιείται άπαξ κοινός συνοριακός εντός του βουλγαρικού εδάφους. Για την ώρα από τη διάβαση Μακάζα - Νυμφαία θα περνούν οχήματα έως 8 θέσεις και βάρους έως 3,5 τόνων.

III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Προετοιμασία Βουλγαρίας για τη νέα προγραμματική περίοδο και πορεία υλοποιούμενων κοινοτικών προγραμμάτων

Σύμφωνα με δηλώσεις της Αντιπροέδρου της βουλγαρικής κυβέρνησης (με αρμοδιότητα τη διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων) και Υπουργού Δικαιοσύνης, κας Zinaida Zlatanova, στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο της χώρας, η βουλγαρική κυβέρνηση απέστειλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα τέλη Αυγούστου τ.έ. αναθεωρημένη εκδοχή της υπό διαπραγμάτευση Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (Partnership Agreement) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Είχε προηγηθεί ανάρτηση του εν λόγω σχεδίου συμφωνίας στην ιστοσελίδα www.strategy.bg για σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις (έως τις 14.08 τ.έ) από τους πολίτες, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και λοιπούς ενδιαφερόμενους φορείς.

Σύμφωνα με την κα Zlatanova στην αναθεωρημένη εκδοχή της Συμφωνίας, που απέστειλε η βουλγαρική πλευρά, έχει βελτιωθεί η σχέση ανάλυσης και στρατηγικής. Ενδεικτικά, αναφέρθηκε ότι αναπτύχθηκαν περαιτέρω τα κομμάτια του σχεδίου Συμφωνίας, που αφορούν στις παρεμβάσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Ταμείου Αλιείας και Ναυτιλιακών Υποθέσεων, ενώ βελτιώσεις υπήρξαν και στις στρατηγικές προτεραιότητες άλλων επιμέρους τομέων.

Σημειώνεται ότι, κατά την ερχόμενη προγραμματική περίοδο, έχουν τεθεί τέσσερις στρατηγικές χρηματοδοτικές προτεραιότητες από πλευράς Βουλγαρίας:

- ΣΠ 1: Εκπαίδευση, αξιολόγηση και απασχόληση για ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς
- ΣΠ 2: Επιστημονική έρευνα, καινοτομία και επενδύσεις στην έξυπνη ανάπτυξη
- ΣΠ 3: Συνεκτικότητα και πράσινη οικονομία για βιώσιμη ανάπτυξη
- ΣΠ 4: Καλή διακυβέρνηση και πρόσβαση σε ποιοτικές κρατικές υπηρεσίες.

Εξειδικεύοντας περαιτέρω τις ως άνω βασικές προτεραιότητες, η Διευθύντρια προγραμματισμού για τα κοινοτικά κονδύλια (στις υποστηρικτικές διοικητικές δομές του Υπουργικού Συμβουλίου), κα Dobrinka Krasteva, παρέθεσε στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο τις εξής κατά τομέα, πλέον, προτεραιότητες:

- Μεταφορές: Σύμφωνα με την κα Krasteva, αλλά και σχετικές πρόσφατες δηλώσεις του Αναπληρωτή Υπουργού Μεταφορών, κ. Petar Kiron, στις προτεραιότητες της βουλγαρικής πλευράς για την επόμενη προγραμματική περίοδο εντάσσονται οι συνδυασμένες μεταφορές (π.χ. με την κατασκευή τερματικού στο Ruse), η ολοκλήρωση δικτύου αυτοκινητοδρόμων στο πλαίσιο και του TEN-T, καθώς και η αποτελεσματική διαχείριση της κυκλοφορίας και η βελτίωση της (οδικής) ασφάλειας. Προτεραιότητες αποτελούν, επίσης, η προώθηση «πράσινων» μορφών μεταφορών, όπως ο σιδηρόδρομος και οι θαλάσσιες μεταφορές. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το σιδηρόδρομο, προγραμματίζεται η αναβάθμιση ολόκληρου του άξονα, που ξεκινάει από τα σύνορα με τη Σερβία και καταλήγει στην Τουρκία, καθώς και η ανακατασκευή του άξονα Φιλιππούπολης-Burgas. Παράλληλα, θα αναζητηθεί χρηματοδότηση για την αναβάθμιση της γραμμής Ruse-Βάρνα, ενώ με χρηματοδότηση μέσω του εργαλείου CEF (Connecting Europe Facility) θα ξεκινήσει η υλοποίηση του πρώτου τμήματος της σιδηροδρομικής γραμμής Σόφια-Vidin (μέχρι το Medkovets).
- Περιβάλλον: Κατασκευή μονάδων διαχείρισης υδάτων και λυμάτων και επέκταση αποχετευτικού δικτύου, κατασκευή εγκαταστάσεων βιοαερίου, τήρηση περιβαλλοντικών όρων ως οριζόντιας προϋπόθεσης για την υλοποίηση όλων των επιμέρους επιχειρησιακών προγραμμάτων.
- Απασχόληση: Μέτρα δημιουργίας θέσεων εργασίας, επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο, ενίσχυση κινητικότητας στην αγορά εργασίας.
- Κοινωνική συνοχή: Εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη περιθωριοποιημένων ομάδων.

- Περιφερειακή ανάπτυξη: Έμφαση στην εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές (π.χ. τοπικά πιλοτικά προγράμματα ανάπτυξης υπό τον έλεγχο τοπικών κοινοτήτων - community-led local development)
- Εκπαίδευση: Μέτρα βελτίωσης της πρόσβασης στην εκπαίδευση, διοχέτευση επενδύσεων στον τομέα της εκπαίδευσης με στόχο την αναβάθμιση των υποδομών και της ποιότητας.
- Υγεία: Βελτίωση των υποδομών υγείας.
- Επιχειρηματικότητα: Εισαγωγή καινοτομιών στις επιχειρήσεις και μεταφορά τεχνολογίας.
- Δημόσια διοίκηση: Αναβάθμιση και επέκταση του δικτύου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Σύμφωνα με σχετική απόφαση του βουλγαρικού κοινοβουλίου, η κα Zlatanova θα πρέπει έως τα μέσα Νοεμβρίου να παρουσιάσει έκθεση για την πορεία των σχετικών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ. Εντός της ίδιας προθεσμίας θα πρέπει και η βουλγαρική κυβέρνηση να καταθέσει στο κοινοβούλιο αναλυτικό σχέδιό της για τη διανομή των κοινοτικών κονδυλίων κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο (2014-2020).

Σε ό,τι αφορά την έως τώρα πορεία απορρόφησης κονδυλίων της εν εξελίξει προγραμματικής περιόδου (2007-2013), το σχετικό ποσοστό πραγματικών πληρωμών προς δικαιούχους ανερχόταν στις αρχές Σεπτεμβρίου στο 45,4% για το σύνολο των 7 επιχειρησιακών προγραμμάτων (περίπου € 3.614 εκατ.) με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» να έχει το καλύτερο ποσοστό απορρόφησης (51%) και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον» το χειρότερο (30%).

Σημειώνεται, σχετικά, ότι η βουλγαρική πλευρά έχει εντείνει τις προσπάθειες, ώστε να περιοριστεί κατά το δυνατόν η απώλεια κονδυλίων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Όταν είχε ερωτηθεί επί του θέματος στα μέσα Ιουλίου, η κα Zlatanova είχε αποφύγει να απαντήσει για το ύψος των απωλειών κοινοτικών κονδυλίων κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο και είχε υποστηρίξει ότι σαφής εικόνα θα υπάρξει στα τέλη του έτους. Σε πιο πρόσφατες δηλώσεις της στα μέσα Σεπτεμβρίου, η κα Zlatanova υποστήριξε ότι είναι ιδιαίτερος θετικό ότι το ποσοστό απορρόφησης έχει ήδη ανέλθει στο 45% και υποστήριξε ότι, τελικά, οι όποιες απώλειες κονδυλίων θα είναι μάλλον περιορισμένες, με δεδομένο, μάλιστα, ότι η Βουλγαρία έχει περιθώριο μέχρι το 2015 να ολοκληρώσει τα υλοποιούμενα επιχειρησιακά προγράμματα της τρέχουσας περιόδου. Η κα Zlatanova ανέφερε, επίσης, ότι εφαρμόζεται συγκεκριμένο σχέδιο, εστιασμένο στον περιορισμό των απωλειών κονδυλίων, βάσει του οποίου η διαχειριστική αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος θα πρέπει να υποβάλει μελέτη, από όπου θα προκύπτει ποια σχέδια θα

ολοκληρωθούν εντός της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και ποια θα πρέπει να μεταφερθούν στην επόμενη.

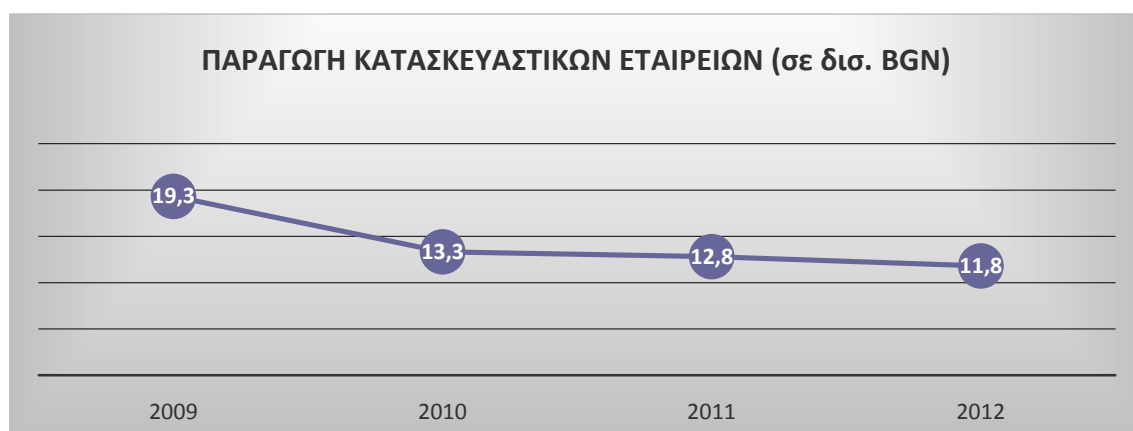
◇◇◇◇

III. ΚΛΑΔΙΚΑ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ

- Έρευνα αγοράς για τον κλάδο των κατασκευών (και οικοδομικών υλικών)

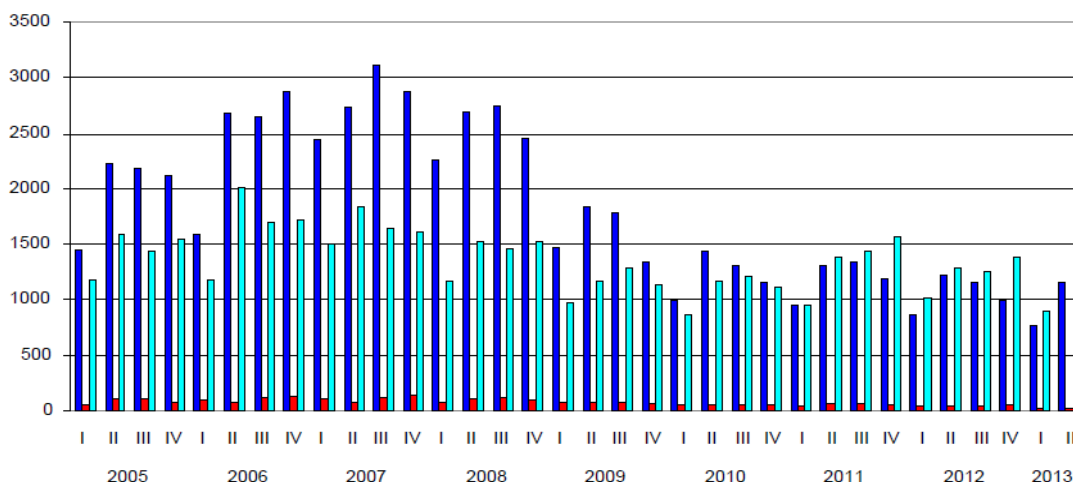
Την τριετία 2007 – 2009, οι κατασκευές αποτέλεσαν την ατμομηχανή της αναπτυξιακής πορείας της Βουλγαρίας, αλλά τα επόμενα έτη η κατασκευαστική δραστηριότητα συρρικνώθηκε πολυεπίπεδα (μείωση ΑΠΑ τομέα, κατασκευαστικής παραγωγής, έκδοσης νέων οικοδομικών αδειών, αλλά και πάγιων περιουσιακών στοιχείων συνδεόμενων με τον εν λόγω κλάδο).

Πηγή: Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο (NSI)

Για το υπόλοιπο του 2013 εκφράζεται αισιοδοξία για ελαφρά ανάκαμψη του κλάδου, που θα οδηγήσει σε σταθεροποίηση, αλλά ο γενικότερος προβληματισμός για τη συνολική πορεία του τομέα των κατασκευών και του ρόλου του στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας παραμένει.

Διάγραμμα 5: Έξοψη οικοδομικών αδειών ανά έτος και είδη κατασκευής (2005–2013)

Πηγή: Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο (NSI, web: http://www.nsi.bg/EPDOCS/RazrStr2013q2_en_DY06PCZ.pdf): Η μπλε στήλη απεικονίζει τα κτίρια κατοικιών, η πράσινη στήλη τα διοικητικά κτίρια και η γαλάζια στήλη τα λοιπά κτίρια.

Σε κάθε περίπτωση, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι τα κατασκευαστικά έργα υποδομής αποτελούν το «κλειδί» για την ενίσχυση της ανάπτυξης στη Βουλγαρία σχεδόν σε όλους τους τομείς. Γι' αυτό, και επιδιώκεται από τη βουλγαρική κυβέρνηση η εξασφάλιση των περισσότερων δυνατών κοινοτικών κονδυλίων.

Η κρίση στον κατασκευαστικό κλάδο επιδρά με άμεσο τρόπο και στην αγορά των οικοδομικών υλικών. Είναι χαρακτηριστική η πτώση στο διμερές όγκο εμπορίου μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας σε επιμέρους δομικά προϊόντα με βάση το αλουμίνιο και τα φυσικά πετρώματα. Παρόλα αυτά, και εν μέσω της ως άνω κρίσης του κατασκευαστικού κλάδου, ελληνικές εταιρείες, που ασχολούνται τόσο με το αλουμίνιο όσο και με τα φυσικά πετρώματα, συνεχίζουν να παρουσιάζουν αξιόλογη δραστηριότητα στη Βουλγαρία και να προσπαθούν να υπερβούν τις παρούσες δυσχέρειες.

Για περαιτέρω ανάλυση και πληροφορίες σχετικά με τον κλάδο των κατασκευών (και οικοδομικών υλικών) στη Βουλγαρία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να κατεβάσουν τη σχετική έρευνα αγοράς του Γραφείου μας από την ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://agora.mfa.gr/agora/images/docs/radB53D9KATASKEVES.pdf>.

◇◇◇◇◇

- Καθυστέρηση ολοκλήρωσης τμήματος αυτοκινητοδρόμου Struma

Σύμφωνα με πρόσφατες (17.09.2013) δηλώσεις της Υπουργού Περιφερειακής Ανάπτυξης, κας Desislava Terzieva, η παράδοση του τμήματος 4 του αυτοκινητοδρόμου Struma, που συνδέει το Sandanski με το συνοριακό

σταθμό Kulata/Προμαχόνα, αναμένεται να λάβει χώρα με τέσσερις μήνες καθυστέρησης και να δοθεί στην κυκλοφορία τον Ιούλιο του 2014.

Η καθυστέρηση αυτή οφείλεται σε πρόσθετες εργασίες, που προέκυψαν κατά την κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου και οι οποίες δεν είχαν εξαρχής προβλεφθεί. Για την ολοκλήρωση των παράλληλων αυτών εργασιών (αφορούν, κυρίως, στη μεταφορά ενός δικτύου μηχανολογικών καλωδιώσεων) θα απαιτηθεί κρατική προκήρυξη (εκτιμώμενου προϋπολογισμού € 2,8 εκατ.), στο πλαίσιο της οποίας εκτιμάται ότι ο ανάδοχος θα επλεγεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους. Όπως αναφέρεται σε σχετικά δημοσιεύματα του β/τύπου, το σχέδιο για το τμήμα αυτό του οδικού δικτύου, που σχετίζεται με τις ως άνω πρόσθετες εργασίες, αφορά στο δημόσιο και, για τον λόγο αυτό, η ανάδοχος εταιρεία δεν φέρει καμία ευθύνη και δεν οφείλει αποζημίωση ως ποινική ρήτρα για την καθυστέρηση.

Σημειώνεται ότι ανάδοχος του ως άνω τμήματος 4 (προϋπολογισμού περίπου €29 εκατ.) του αυτοκινητοδρόμου Struma (Sandanski - συνοριακός σταθμός Προμαχόνα/Kulata). μήκους 15 χλμ. είναι η ελληνικών συμφερόντων εταιρεία ΑΚΤΩΡ. Έως τώρα, έχουν δοθεί στην κυκλοφορία 38 από τα συνολικά 150 χλμ. του εν λόγω αυτοκινητοδρόμου.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

- Εξελίξεις και ανακατατάξεις στις μεγαλύτερες εταιρείες τηλεπικοινωνιών

Όπως αναφέρεται στο βουλγαρικό τύπο, η κυβέρνηση της χώρας αποφάσισε να παραιτηθεί από το «χρυσό» μερίδιο (golden share) μετοχών που κατέχει και που της έδινε το δικαίωμα να μπλοκάρει ορισμένες στρατηγικές αποφάσεις της ιδιωτικοποιημένης πλέον εταιρείας τηλεφωνίας/παροχής υπηρεσιών διαδικτύου VIVACOM (BTC - Bulgarian Telecommunications Company AD). Η βουλγαρική κυβέρνηση είχε ασκήσει το εν λόγω δικαίωμά της το 2008 για να εμποδίσει την πώληση περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας. Πλέον, η VIVACOM διαγράφεται και από το μητρώο των βουλγαρικών κρατικών επιχειρήσεων.

Σημειώνεται ότι η VIVACOM είχε αποκρατικοποιηθεί το Φεβρουάριο του 2004 (έναντι τιμήματος €870 εκατ. για το 65% των μετοχών) εν μέσω έντονων πολιτικών και νομικών αντιπαραθέσεων. Έκτοτε, η εταιρεία άλλαξε επανειλημμένως ιδιοκτησιακό καθεστώς, για να καταλήξει στον κινεζικό τηλεπικοινωνιακό κολοσσό PCCW, που αποφάσισε να προχωρήσει στην πώλησή της το 2012. Ενώ, αρχικά, η τουρκική εταιρεία τηλεπικοινωνιών TURKCELL είχε υποβάλει την καλύτερη προσφορά, η διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε, σύμφωνα με το βουλγαρικό τύπο, λόγω εσωτερικών διενέξεων την εποχή εκείνη μεταξύ των

μετόχων της TURKCELL. Τελικά, η εταιρεία πωλήθηκε το Νοέμβριο του 2012, αφού πρώτα δόθηκε σχετική έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σε κοινοπραξία (Viva Telecom Bulgaria - ελέγχει, πλέον, το 99,7% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας), στην οποία μετέχουν η ρωσική τράπεζα VTB και η βουλγαρική τράπεζα Corporate Commercial Bank.

Η VIVACOM δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, και στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας, όπου είναι μία από τις τρεις μεγαλύτερες εταιρείες της Βουλγαρίας μαζί με την M-TEL (ιδιοκτησίας TELEKOM AUSTRIA) και την GLOBUL (ιδιοκτησίας της νορβηγικής TELENOR) και στον οποίο έχουν συμβεί αρκετές ανακατατάξεις το τελευταίο διάστημα.

Υπενθυμίζεται, σχετικά, η σύναψη, στις αρχές του έτους, συμφωνίας για την πώληση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Globul και της Germanos Telecom Bulgaria από τον ΟΤΕ στο νορβηγικό όμιλο τηλεπικοινωνιών Telenor. Τον περασμένο μήνα και μετά την ολοκλήρωση της ως άνω συμφωνίας έλαβαν χώρα σειρά διοικητικών ανακατατάξεων στην Globul με τον κ. Steik-Erik Vellan να αναλαμβάνει νέος διευθύνων σύμβουλος (CEO) της εταιρείας. Τον ίδιο μήνα η Globul ανακοίνωσε αύξηση των συνδρομητών της το β' τρίμηνο του 2013 (+6,4% σε ετήσια βάση με αποτέλεσμα να υπερβαίνουν πλέον τα 4,6 εκατ.), αλλά μείωση της κερδοφορίας της για το ίδιο διάστημα κατά 15,1% σε ετήσια βάση.

Ανακατατάξεις έλαβαν χώρα και στην ιεραρχία της M-TEL, με το Θανάση Κατσιρούμπα να αναλαμβάνει από τα μέσα Σεπτεμβρίου νέος διευθύνων σύμβουλος (CEO) της εταιρείας. Επ' ευκαιρία των αλλαγών αυτών στη δομή της M-Tel, ο διευθύνων σύμβουλος της TELEKOM AUSTRIA, κ. Hannes Ametsreiter, χαρακτήρισε τη βουλγαρική αγορά τηλεπικοινωνιών την πιο δύσκολη από όσες περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο του ομίλου του και επαινεσε την εμπειρία και τις ικανότητες του κ. Κατσιρούμπα. Πριν αναλάβει τα νέα του καθήκοντα, ο κ. Κατσιρούμπας είχε διατελέσει διευθύνων σύμβουλος της VIP MOBILE (ανήκει στον όμιλο MOBILKOM AUSTRIA) στη Σερβία και της GLOBUL στη Βουλγαρία.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Αύξηση τουριστικού ρεύματος στη Βουλγαρία 4,4% τον Αύγουστο 2013

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου Βουλγαρίας τον Αύγουστο του 2013 σημειώθηκε αύξηση των αφίξεων τουριστών στην χώρα 4,4% σε ετήσια βάση. Το 61,7% των τουριστών προέρχονταν από χώρες της Ε.Ε. των οποίων ο αριθμός αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 0,3% και

ανήλθε σε 1.055.751. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις από Ε.Ε. καταγράφηκαν στις τουριστικές αφίξεις από Δανία (6,1%) και Ελλάδα (4,4%). Μεγαλύτερη αύξηση σε ετήσια βάση 10,6% καταγράφηκε στις αφίξεις από χώρες εκτός Ε.Ε., ιδίως τη Ρωσία (15,5%) και την Ουκρανία (13,3%) με συνολικό αριθμό αφίξεων τον Αύγουστο 513.107. Σύμφωνα, ωστόσο, με πρόσφατα δημοσιεύματα στο βουλγαρικό τύπο, η μικρή, όπως χαρακτηρίζεται, αύξηση του τουρισμού κατά περίπου 5% και η προσέλκυση στη χώρα κυρίως φτωχότερων τουριστών είχαν ως αποτέλεσμα χαμηλότερα έσοδα για τη βιομηχανία του τουρισμού το καλοκαίρι του 2013.

◇◇◇◇◇

IV. ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΚΘΕΣΕΙΣ

– Εκδηλώσεις γευσιγνωσίας ΟΠΕ στο πλαίσιο της Έκθεσης Interfood & Drink 2013 (7-8 Νοεμβρίου 2013, Σόφια)

Ο Ελληνικός Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών (ΟΠΕ) οργανώνει, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος αλιείας, περίπτερο προώθησης αλιευμάτων (κατεψυγμένων και προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας) κατά τη διάρκεια της διεθνούς έκθεσης Interfood & Drink 2013 (6-9 Νοεμβρίου 2013).

Προκειμένου δε να εξασφαλισθεί η μεγαλύτερη δυνατή προβολή για τα προϊόντα αλιείας, θα πραγματοποιηθούν, για δεύτερη συνεχόμενη χρονία, δύο εκδηλώσεις γευσιγνωσίας με μορφή cocktail (για αγοραστές και διαμορφωτές κοινής γνώμης και για εκπαιδευόμενους chef) στο χώρο του εθνικού περίπτερου την Πέμπτη και την Παρασκευή 7 και 8 Νοεμβρίου 2013.

Οι εκδηλώσεις υλοποιούνται με την υποστήριξη του Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων της Ελληνικής Πρεσβείας στη Σόφια.

Στο επόμενο ενημερωτικό μας δελτίο θα επανέλθουμε με αναλυτικότερες πληροφορίες ως προς τις άνω εκδηλώσεις. Οι ενδιαφερόμενοι να παραστούν μπορούν, από τώρα, να επικοινωνούν με το Γραφείο μας (e-mail: ecocom-sofia@mfa.gr, τηλ. +3592 9447959).

◇◇◇◇◇

– International Technical Fair (Φιλιπούπολη, 30.09 - 05.10)

Περισσότερες από 1.000 εταιρείες από 41 χώρες θα συμμετάσχουν στην εφετινή πολυκλαδική έκθεση "International Technical Fair", σύμφωνα με τον

Πρόεδρο του οργανωτικού φορέα International Fair Plovdiv, κ. Ivan Sokolov. Το International Technical Fair περιλαμβάνει τις κάτωθι εξειδικευμένες εμπορικές εκθέσεις:

- AQUATECH: Διαχείριση υδάτων και σχετικές τεχνολογίες
- AUTOTECH: Μεταφορές και τεχνολογίες οχημάτων
- ELTECH: Ηλεκτρονικά συστήματα και ηλεκτρονική μηχανική
- ENECO: Ενέργεια και οικολογία
- INFOTECH: IT
- INTERMIN EXPO: Εξορυκτική τεχνολογία
- MACHINE BUILDING
- STROYTECH: Κατασκευές, οικοδομικά υλικά και εξοπλισμός
- CHEMICAL INDUSTRY
- MOTOR SHOW – PLOVDIV

Περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας των διοργανωτών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα των τελευταίων: <http://www.fair.bg/en/>.

Σημειώνεται, τέλος, ότι, όπως κάθε χρόνο, και στην εφετινή έκθεση συμμετέχει αποστολή ελληνικών εταιρειών υπό την αιγίδα της ΔΕΘ-HELEXPO A.E.

◇◇◇◇

VI. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ *

– Πρωτοβουλία Επιμελητηρίου Τρικάλων «Ομογενειακή Επιχειρηματικότητα»

Το Επιμελητήριο Τρικάλων, στο πλαίσιο των προσπαθειών του να φέρει σε επαφή ελληνικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, σκοπεύει να αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον υποστήριξης τέτοιων συνεργασιών με σκοπό την καταγραφή και ανάδειξη των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και ανήκουν ή διοικούνται από απόδημους Έλληνες, ώστε να διευκολυνθούν οι διεπιχειρηματικές συνέργιες. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε επιχείρηση, που θέλει να προβληθεί στην Ελλάδα ή/και να συνεργαστεί με

* Το Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας της Ελλάδος στη Σόφια ενημερώνει τις ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις ότι μπορούν να προβάλλουν δωρεάν τη δραστηριότητά τους στη βουλγαρική αγορά μέσω του παρόντος Ενημερωτικού Δελτίου. Σχετικές ανακοινώσεις και δελτία τύπου προς δημοσίευση (με ενημερωτικό και όχι διαφημιστικό χαρακτήρα) μπορούν να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: economy@grembassysofia.org με την ένδειξη «Για το Ενημερωτικό Δελτίο».

Έλληνες παραγωγούς και ελληνικές επιχειρήσεις, μπορεί να δημιουργήσει τη δική της ολοκληρωμένη παρουσίαση στον επιχειρηματικό οδηγό της εφαρμογής και να αξιοποιήσει τις εξειδικευμένες υπηρεσίες της τελευταίας.

Η πιλοτική μορφή της εν λόγω εφαρμογής με τίτλο «Ομογενειακή Επιχειρηματικότητα» είναι διαθέσιμη στην επιμελητηριακή διαδικτυακή πύλη: www.trikala-chamber.gr. Η δημιουργία των mini-ιστοσελίδων ανά ομογενειακή εταιρεία είναι απλή με τη συμπλήρωση από τους ενδιαφερόμενους ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας, διαθέσιμης στην ηλ. διεύθυνση: <http://www.e-boss.gr/eboss/omogenia/regform.jsp?chambercd=33>.

– Ίδρυση θυγατρικής της Netcom Ελλάδος στη Βουλγαρία

Η εταιρεία Netcom International Ltd θυγατρική της Netcom Ελλάδος, εγκαινίασε πριν από λίγες μέρες τα γραφεία της στην Σόφια στην οδό Okolovrasten 257, Sofia 1766 (δίπλα στο Business Park της Σόφιας), ξεκινώντας τη δραστηριότητα της στη Βουλγαρία, σε στενή συνεργασία με τη SingularLogic Bulgaria. Αξιοποιώντας την πολυετή εμπειρία των δύο εταιρειών στην παροχή ολοκληρωμένων λύσεων πληροφορικής, η Netcom International θέτει ως στόχο την τοποθέτηση επιτυχημένων εφαρμογών λογισμικού της ελληνικής αγοράς σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία και την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών πληροφορικής στην τοπική αγορά. Τηλ. επικοινωνίας +359894333701.

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν, κατόπιν εγγραφής τους στο newsletter της ιστοσελίδας AGORA του Υπουργείου Εξωτερικών, να λαμβάνουν μέσω e-mail εξατομικευμένη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με χώρες και κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών επιλογής τους, με τη συχνότητα που επιθυμούν (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία). Για εγγραφή μπορούν να επισκέπτονται το σύνδεσμο:

<http://agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=23&url=%2Ffrontoffice%2Fportal.asp%3Fcpage%3DNODE%26cnode%3D63>

Πληροφόρηση σχετικά με την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μπορούν ειδικότερα να αντλούν από την ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σόφιας: <http://agora.mfa.gr/bg60>